RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

tat-18 ta' Ġunju 2021

li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2021 tal-Litwanja

(2021/C 304/15)

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika ([1]), u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkonsulta l-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Billi:

(1) Fl-20 ta' Marzu 2020, il-Kummissjoni adottat komunikazzjoni dwar l-attivazzjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir. Il-klawżola liberatorja ġenerali, kif stabbilita fl-Artikoli 5(1), 6(3), 9(1) u 10(3) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97 u l-Artikoli 3(5) u 5(2) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1467/97 ([2]), tiffaċilita l-koordinament tal-politiki baġitarji fi żminijiet ta' reċessjoni ekonomika severa. F'dik il-komunikazzjoni, il-Kummissjoni osservat li, minħabba r-reċessjoni ekonomika severa li kienet mistennija minħabba l-pandemija tal-COVID-19, kienu ssodisfati l-kundizzjonijiet għall-attivazzjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali. Fit-23 ta' Marzu 2020, il-Ministri tal-Finanzi tal-Istati Membri qablu mal-valutazzjoni tal-Kummissjoni. Il-klawżola liberatorja ġenerali tat lill-Istati Membri flessibbiltà baġitarja biex jittrattaw il-kriżi tal-COVID-19. Il-klawżola ffaċilitat il-koordinazzjoni tal-politiki baġitarji fi żminijiet ta' reċessjoni ekonomika severa. L-attivazzjoni tagħha tippermetti diverġenza temporanja mill-perkors ta' aġġustament lejn l-objettiv baġitarju fuq terminu medju ta' kull Stat Membru, dment li dan ma jkunx jipperikola s-sostenibbiltà fiskali fuq terminu medju. Fis-17 ta' Settembru 2020, fil-komunikazzjoni tagħha dwar l-Istrateġija Annwali għat-Tkabbir Sostenibbli tal-2021, il-Kummissjoni ħabbret li l-klawżola liberatorja ġenerali ser tibqa' attiva fl-2021.

(2) Fl-20 ta' Lulju 2020, il-Kunsill adotta Rakkomandazzjoni ([3]) ("ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020"). Huwa rrakkomanda lill-Litwanja biex tieħu l-miżuri kollha meħtieġa, f'konformità mal-klawżola liberatorja ġenerali, biex b'hekk tindirizza l-pandemija tal-COVID-19 b'mod effettiv, issostni l-ekonomija u tappoġġa l-irkupru li jirriżulta. Lil-Litwanja rrakkomandalha wkoll li, meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jippermettu, issegwi politiki fiskali li għandhom l-għan li jiksbu pożizzjonijiet fiskali prudenti f'terminu medju u tiżgura s-sostenibbiltà tad-dejn, filwaqt li ttejjeb l-investiment.

(3) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-2021 dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro tindika li jenħtieġ li l-politiki fiskali jibqgħu ta' appoġġ fl-Istati Membri kollha taż-żona tal-euro matul l-2021 u li l-miżuri ta' politika jitfasslu skont iċ-ċirkostanzi speċifiċi għall-pajjiż u jkunu f'waqthom, temporanji u mmirati. Meta jippermettu l-kundizzjonijiet epidemjoloġiċi u ekonomiċi, jenħtieġ li l-miżuri ta' emerġenza jitneħħew gradwalment, waqt li jiġi miġġieled l-impatt soċjali u tas-suq tax-xogħol tal-kriżi. Jenħtieġ li l-Istati Membri jsegwu politiki fiskali li jkunu mmirati lejn il-kisba ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti fuq terminu medju u li jiżguraw is-sostenibbiltà fejn jidħol id-dejn, filwaqt li jsaħħu l-investiment. L-Istati Membri jenħtieġ li jsegwu riformi li jsaħħu l-kopertura, l-adegwatezza u s-sostenibbiltà tas-sistemi tas-saħħa u tal-protezzjoni soċjali għal kulħadd.

([1]) ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

([2]) Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1467/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar li titħaffef u tiġi ċċarata l-implimentazzjoni tal-proċedura ta' defiċit eċċessiv (ĠU L 209, 2.8.1997, p. 6)

([3]) Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020 dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-Litwanja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2020 tal-Litwanja (ĠU C 282, 26.8.2020, p. 95).

(4) Fit-18 ta' Novembru 2020, il-Kummissjoni adottat l-opinjonijiet tagħha dwar l-abbozzi tal-pjanijiet baġitarji tal-2021 tal-Istati Membri taż-Żona tal-Euro, li kienu bbażati fuq valutazzjoni kwalitattiva tal-miżuri fiskali. Il-Kummissjoni kienet tal-opinjoni li l-abbozz tal-pjan baġitarju tal-Litwanja kien ġeneralment f'konformità mar-rakkomandazzjonijiet dwar il-politika fiskali stabbiliti mir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020, u li l-biċċa l-kbira tal-miżuri inklużi fl-abbozz ta' pjan baġitarju kienu jappoġġaw l-attività ekonomika fl-isfond ta' inċertezza konsiderevoli. Fil-21 ta' Diċembru 2020, il-Litwanja ppreżentat abbozz ta' pjan baġitarju aġġornat għall-2021. Il-Kummissjoni kienet tal-fehma li l-abbozz ta' pjan baġitarju aġġornat tal-Litwanja kien ġeneralment konformi mar-rakkomandazzjonijiet tal-politika fiskali stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020 u li l-biċċa l-kbira tal-miżuri inklużi fl-abbozz ta' pjan baġitarju aġġornat kienu jappoġġaw l-attività ekonomika fl-isfond ta' inċertezza konsiderevoli. Madankollu, xi miżuri ma dehrux li huma temporanji jew akkumpanjati minn miżuri ta' kumpens.

(5) In-Next Generation EU, li jinkludi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, ser jiżgura rkupru sostenibbli, inklużiv u ġust. Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [4], li stabbilixxa l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza ser tipprovdi appoġġ finanzjarji għall-implimentazzjoni ta' riformi u investiment, li jirriżulta f'impuls finanzjarju ffinanzjat mill-Unjoni. Hija ser tikkontribwixxi għall-irkupru ekonomiku, għall-implimentazzjoni ta' riformi u investiment sostenibbli u li jsaħħu t-tkabbir, speċjalment għall-promozzjoni ta' tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali, u ser issaħħaħ ir-reżiljenza u t-tkabbir potenzjali tal-ekonomiji. Hija ser tgħin ukoll biex il-finanzi pubbliċi jirritornaw għal pożizzjonijiet aktar favorevoli fit-terminu qrib u ser tikkontribwixxi biex tissaħħaħ is-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi, tat-tkabbir u tal-ħolqien tal-impjiegi fit-terminu medju u twil.

(6) Fit-3 ta' Marzu 2021, il-Kummissjoni adottat Komunikazzjoni li tipprovdi aktar orjentazzjonijiet ta' politika biex tiffaċilita l-koordinazzjoni tal-politiki fiskali u t-tħejjija tal-Programmi ta' Stabbiltà u Konverġenza tal-Istati Membri. Jenħtieġ li l-pożizzjoni fiskali ġenerali, li tqis il-baġits nazzjonali u l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, tibqa' sservi ta' sostenn fl-2021 u fl-2022. Fl-istess ħin, billi hu mistenni li fit-tieni nofs tal-2021 l-attività ekonomika tiġi gradwalment għan-normal, jenħtieġ li l-politiki fiskali tal-Istati Membri jsiru aktar differenzjati fl-2022. Jenħtieġ li l-politiki fiskali tal-Istati Membri jqisu l-istat tal-irkupru, is-sostenibbiltà fiskali u l-bżonn li jitnaqqsu d-diverġenzi ekonomiċi, soċjali u territorjali. Fid-dawl tal-bżonn li jingħata appoġġ lill-irkupru sostenibbli fl-Unjoni, jenħtieġ li l-Istati Membri b'riskji baxxi għas-sostenibbiltà jorjentaw il-baġits tagħhom favur li tinżamm politika fiskali li sservi ta' sostenn fl-2022, b'kont meħud tal-impatt tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. Jenħtieġ li l-Istati Membri b'livelli għoljin ta' dejn isegwu politiki fiskali prudenti, filwaqt li jippreservaw l-investiment iffinanzjat fuq livell nazzjonali u jagħmlu użu minn għotjiet fil-kuntest tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza biex jiffinanzjaw proġetti addizzjonali ta' investiment u riformi strutturali ta' kwalità għolja. Għall-perjodu lil hinn mill-2022, jenħtieġ li l-politiki fiskali jkomplu jqisu s-saħħa tal-irkupru, il-grad tal-inċertezza ekonomika u kunsiderazzjonijiet ta' sostenibbiltà fiskali. L-iffukar mill-ġdid tal-politiki fiskali lejn il-kisba ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti f'terminu medju, inkluż bl-eliminazzjoni gradwali tal-miżuri ta' sostenn, ser jikkontribwixxi biex tiġi ggarantita s-sostenibbiltà fiskali fit-terminu medju.

(7) Fil-komunikazzjoni tagħha tat-3 ta' Marzu 2021, il-Kummissjoni uriet ukoll il-fehma li d-deċiżjoni dwar id-diżattivazzjoni jew l-applikazzjoni kontinwata tal-klawżola liberatorja ġenerali jenħtieġ li tittieħed bħala valutazzjoni ġenerali tal-istat tal-ekonomija, bil-livell tal-attività ekonomika fl-Unjoni jew fiż-żona tal-euro mqabbel mal-livelli ta' qabel il-kriżi (tmiem l-2019) bħala kriterju kwantitattiv ewlieni. Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni, fit-2 ta' Ġunju 2021 il-Kummissjoni qieset li l-kundizzjonijiet biex tkompli tapplika l-klawżola liberatorja ġenerali fl-2022 u biex tiddiżattivaha mill-2023 ġew issodisfati. Is-sitwazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż ikomplu jitqiesu wara d-diżattivazzjoni tal-klawżola liberatorja ġenerali.

(8) Fit-30 ta' April 2021, il-Litwanja ppreżentat il-Programm ta' Stabbiltà tagħha tal-2021, b'mod konformi mal-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 1466/97.

(9) Fl-2020, fuq il-bażi ta' data vvalidata mill-Eurostat, id-defiċit tal-gvern estiż tal-Litwanja kien ta' 7,4 % tal-prodott domestiku gross (PDG), filwaqt li d-dejn tal-gvern estiż żdied għal 47,3 % tal-PDG. Il-bidla annwali fil-bilanċ tal-baġit primarju kienet tammonta għal - 8,0 % tal-PDG, inklużi miżuri baġitarji diskrezzjonarji ta' 7,1 % tal-PDG b'sostenn għall-ekonomija u għat-tħaddim tal-istabbilizzaturi awtomatiċi. Il-Litwanja pprovdiet ukoll appoġġ ta' likwidità

(4) Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

lill-kumpaniji u lill-unitajiet domestiċi (bħal garanziji u differiment ta’ taxxa, li ma għandhomx impatt baġitarju dirett u immedjat), ikkalkulat li jilħaq it-2,7 % tal-PDG; l-użu li fil-fatt sar mill-garanziji pubbliċi fl-2020 huwa stmat mill-Kummissjoni għal anqas minn ½ % tal-PDG.

(10) Fit-2 ta’ Ġunju 2021, il-Kummissjoni ħarġet rapport taħt l-Artikolu 126(3) tat-Trattat. Dak ir-rapport jiddiskuti s-sitwazzjoni baġitarja tal-Litwanja, billi d-defiċit tal-gvern estiż tagħha fl-2020 qabeż il-valur referenzjarju ta’ 3 % tal-PDG stabbilit fit-Trattat. Ir-rapport ikkonkluda li l-kriterju tad-defiċit ma ġiex issodisfat.

(11) Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed il-projezzjonijiet baġitarji huwa kawt fl-2021 u l-2022. Huwa mbassar li l-PDG reali jikber bi 2,6 % fl-2021 u bi 3,2 % fl-2022. Ix-xenarju makroekonomiku ma qiesx l-investimenti li għandhom jiġu ffinanzjati mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. Skont it-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni, il-PDG reali mistenni jikber bi 2,9 % fl-2021 u bi 3,9 % fl-2022. Il-projezzjonijiet tal-PDG tal-Kummissjoni huma ogħla primarjament minħabba l-preżunzjoni ta’ rkupru aktar b’saħħtu fid-domanda domestika, inkluż investimenti ffinanzjati mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza.

(12) Fil-Programm ta’ Stabbiltà tiegħu tal-2021, il-gvern qed jippjana żieda fid-defiċit tal-gvern estiż minn 7,4 % tal-PDG fl-2020 għal 8,1 % tal-PDG fl-2021, filwaqt li l-proporzjon tad-dejn huwa ppjanat li jiżdied għal 52,1 % tal-PDG fl-2021. Skont il-Programm ta’ Stabbiltà tal-2021, it-tibdil fil-bilanċ baġitarju primarju fl-2021 meta mqabbel mal-livell ta’ qabel il-kriżi (2019) mistenni jammonta għal - 8,9 % tal-PDG, u jirrifletti l-miżuri baġitarji diskrezzjonarji ta’ 5,2 % tal-PDG b’appoġġ għall-ekonomija u l-operat ta’ stabbilizzaturi awtomatiċi. Dawn il-projezzjonijiet huma konformi mat-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni, li jistenna li d-defiċit tal-gvern estiż fl-2021 jilħaq it-8,2 % filwaqt li l-proporzjon tad-dejn għall-PDG mistenni jilħaq il-51,9 % tal-PDG.

(13) B’rispons għall-pandemija tal-COVID-19 u għar-reċessjoni ekonomika relatata magħha, il-Litwanja adottat miżuri baġitarji biex issaħħaħ l-kapaċità tas-sistema tas-saħħa tagħha, trażżan il-pandemija tal-COVID-19 u tgħin lil dawk l-individwi u s-setturi li kienu partikolarment milquta. Din ir-reazzjoni qawwija ta’ politika taffiet it-tnaqqis fil-PDG, li, min-naħa tiegħu, naqqas iż-żieda fid-defiċit tal-gvern u d-dejn pubbliku. Il-miżuri fiskali jenħtieġ li jimmassimizzaw l-appoġġ għall-irkupru mingħajr ma jantiċipaw trajettorji fiskali futuri. Għalhekk, il-miżuri għandhom jevitaw li joħolqu piż permanenti fuq il-finanzi pubbliċi. Meta l-Istati Membri jintroduċu miżuri permanenti, jenħtieġ li jiffinanzjawhom kif xieraq biex jiżguraw newtralità baġitarja fuq terminu medju. Il-miżuri li ħadet il-Litwanja fl-2020 u fl-2021 kienu konformi mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta’ Lulju 2020. Uħud mill-miżuri diskrezzjonarji adottati mill-gvern matul il-perjodu 2020 sal-2021 ma jidhrux li huma temporanji jew akkumpanjati minn miżuri ta’ kumpens. Lil hinn mill-orizzont tat-tbassir tal-Kummissjoni tar-rebbiegħa 2021, fl-2023, l-impatt kumulattiv li jibqa’ minn dawk il-miżuri mhux temporanji huwa kkalkulat b’mod preliminari għal madwar 1 % tal-PDG, li jikkonsisti prinċipalment f’żidiet fil-pagi fis-settur pubbliku, fil-pensjonijiet u benefiċċji oħra.

(14) Il-Programm ta’ Stabbiltà tal-2021 jassumi investiment u riformi ffinanzjati minn għotjiet taħt il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza li jammontaw għal 0,3 % tal-PDG fl-2021, 0,8 % fl-2022, 1,0 % fl-2023, u 0,9 % fl-2024. It-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni jinkludi dawn l-għotjiet fil-projezzjonijiet baġitarji tagħha.

(15) L-indikaturi stabbiliti tal-aġġustament fiskali stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 1466/97 iridu jitqiesu fil-kuntest taċ-ċirkostanzi attwali. L-ewwel nett, hemm inċertezza sinifikanti rigward l-istimi tad-distakk fl-output. It-tieni, hemm bżonn li l-politika fiskali tkun lesta biex tadatta malajr għall-evoluzzjoni tal-pandemija tal-COVID-19, u tiċċaqlaq minn għajnuna ta’ emerġenza għal miżuri aktar speċifiċi ladarba r-riskji tas-saħħa jonqsu. It-tielet, il-kuntest attwali huwa kkaratterizzat minn rispons ta’ politika sinifikanti b’appoġġ għall-attività ekonomika. Fil-preżenza ta’ trasferimenti mdaqqsa mill-baġit tal-Unjoni (bħal dawk mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza), l-indikaturi stabbiliti ma jirriflettux l-impuls kollu li l-politiki fiskali jipprovdu lill-ekonomija. F’dan l-isfond, il-bilanċ strutturali ma jidhirx li huwa adegwat fiċ-ċirkostanzi attwali. Il-parametru referenzjarju tan-nefqa wkoll jeħtieġ li jiġi adattat ([5]) u kkomplementat b’informazzjoni addizzjonali sabiex titkejjel bis-sħiħ l-orjentazzjoni tal-politika fiskali.

(16) B’mod simili għall-approċċ segwit fil-valutazzjoni tal-abbozzi tal-pjanijiet baġitarji tal-2021, il-miżuri ta’ emerġenza temporanji ġew esklużi mill-aggregat tan-nefqa. Dawn il-miżuri temporanji ta’ emerġenza relatati mal-kriżi jappoġġaw is-sistemi tas-saħħa u jikkumpensaw lill-ħaddiema u lill-kumpaniji għat-telf fid-dħul minħabba

([5]) B’mod partikolari, il-livellar fuq erba’ snin tal-investiment użat fil-parametru referenzjarju tan-nefqa ma jippermettix valutazzjoni adegwata tal-appoġġ fiskali għall-irkupru pprovdut minn investimenti ffinanzjati fuq livell nazzjonali.

l-lockdowns u l-interruzzjonijiet fil-katina tal-provvista; it-treġġigħ lura tagħhom mill-awtoritajiet pubbliċi jiddependi mir-ritorn għan-normalità tas-sitwazzjoni tas-saħħa pubblika u ekonomika. Biex tiġi vvalutata l-pożizzjoni fiskali ġenerali meħuda fl-istadju attwali, it-trasferimenti mdaqqsa mill-baġit tal-Unjoni (bħal dawk mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza) għandhom jiġu inklużi fl-aggregat tan-nefqa rilevanti. Il-pożizzjoni fiskali ġenerali għalhekk titkejjel mill-bidla fin-nefqa primarja (netta minn miżuri diskrezzjonarji ta' dħul u bl-esklużjoni ta' miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi) inkluż in-nefqa ffinanzjata minn għotjiet taħt il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-Unjoni. Lil hinn mill-pożizzjoni fiskali ġenerali, l-analiżi għandha l-għan ukoll li tivvaluta jekk il-politika fiskali nazzjonali hijiex prudenti u jekk il-kompożizzjoni tagħha twassalx għal irkupru sostenibbli konsistenti mat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali. Għal dik ir-raġuni, tingħata attenzjoni partikolari lill-evoluzzjoni tal-infiq primarju kurrenti u l-investiment iffinanzjat fuq livell nazzjonali.

(17) Fil-Programm ta Stabbiltà tagħha tal-2021', id-defiċit tal-gvern estiż tal-Litwanja huwa ppjanat li jonqos għal 6,0 % tal-PDG fl-2022, prinċipalment minħabba t-terminazzjoni tal-miżuri temporanji ta' appoġġ adottati fl-2020 u fl-2021. Il-proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż huwa ppjanat li jiżdied għal 54,2 % tal-PDG fl-2022. Dawn il-projezzjonijiet huma konformi mat-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni, li jistenna li d-defiċit tal-gvern estiż fl-2021 jilħaq is- 6,0 % filwaqt li l-proporzjon tad-dejn għall-PDG mistenni jilħaq il-54,1 % tal-PDG. Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2021 tal-Kummissjoni, u fuq il-bażi tal-metodoloġija speċifika li tirrifletti l-isfidi msemmija hawn fuq, il-pożizzjoni fiskali ġenerali – inkluż l-impatt fuq id-domanda aggregata fl-2022 minn investiment iffinanzjat kemm mill-baġits nazzjonali kif ukoll minn dak tal-Unjoni, b'mod partikolari l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza – hija stmata għal - 2,0 % tal-PDG ([6]). Il-kontribuzzjoni pożittiva tan-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-Unjoni hija pprojettata li tiżdied b'0,5 punt perċentwali tal-PDG. L-investiment iffinanzjat fuq livell nazzjonali huwa pprojettat li jipprovdi kontribuzzjoni restrittiva ta' 0,3 punti perċentwali tal-PDG ([7]). In-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji) hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 1,8 punti perċentwali tal-PDG.

(18) Il-kwalità tal-miżuri baġitarji tal-Istati Membri tidher partikolarment importanti. Ir-riformi strutturali fiskali mmirati lejn it-titjib tal-kompożizzjoni tal-baġits nazzjonali jistgħu jappoġġaw it-tkabbir potenzjali, joħolqu spazju fiskali tant meħtieġ u jgħinu biex tiġi żgurata s-sostenibbiltà fiskali fit-tul, inkluż fid-dawl tat-tibdil fil-klima u l-isfidi tas-saħħa. Mil-lat tad-dħul, il-kriżi tal-COVID-19 saħħet l-importanza tar-riformi għal sistemi ta' dħul pubbliku aktar effiċjenti u aktar ġusti. Min-naħa tan-nefqa, sar saħansitra aktar kruċjali li jiżdiedu l-livell u l-kwalità ta' investimenti sostenibbli u li jsaħħu t-tkabbir, b'mod konsistenti mal-objettivi tat-tisħiħ tal-potenzjal tat-tkabbir, ir-reżiljenza ekonomika u soċjali u t-tranżizzjoni doppja ekoloġika u diġitali. Il-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza ser jippermettu li tittejjeb il-kompożizzjoni tal-baġits nazzjonali.

(19) Skont il-pjanijiet baġitarji ta' terminu medju tal-Programm ta' Stabbiltà tal-2021, huwa ppjanat li d-defiċit tal-gvern estiż jonqos minn 4,0 % fl-2023 għal 2,2 % tal-PDG fl-2024. Id-defiċit tal-gvern estiż huwa għalhekk ippjanat li fl-2024 ma jibqax jaqbeż il-valur referenzjarju ta' 3 % tal-PDG skont it-Trattat. Fuq il-bażi tal-Programm ta' Stabbiltà tal-2021, il-pożizzjoni fiskali ġenerali meħuda – inkluż l-impatt fuq id-domanda aggregata minn investiment iffinanzjat kemm mill-baġits nazzjonali kif ukoll minn dak tal-Unjoni, b'mod partikolari l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza – hija stmata għal + 2,1 % tal-PDG fl-2023 u l-2024 bħala medja. Il-kontribuzzjoni pożittiva tan-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-Unjoni hija pprojettata li tonqos b'0,1 punt perċentwali tal-PDG. L-investiment iffinanzjat fuq livell nazzjonali huwa pprojettat li jipprovdi kontribuzzjoni restrittiva ta' 0,1 punti perċentwali tal-PDG ([8]). In-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji) hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni restrittiva ta' 1,9 punti perċentwali tal-PDG. L-istima attwali tat-tkabbir potenzjali nominali medju fuq 10 snin hija ta' 5¼ % ([9]). Madankollu, din l-istima ma tinkludix l-impatt tar-riformi li huma parti mill-pjan ta' rkupru u reżiljenza u li jistgħu għalhekk jagħtu spinta lit-tkabbir potenzjali tal-Litwanja.

(20) Il-proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż huwa ppjanat li jibqa' 57,9 % tal-PDG fl-2023 u fl-2024. Fuq it-terminu medju, il-Litwanja titqies li qed tiffaċċa riskji medji għas-sostenibbiltà fiskali.

([6]) Sinjal negattiv tal-indikatur jikkorrispondi għal eċċess tat-tkabbir fin-nefqa primarja meta mqabbel mat-tkabbir ekonomiku fit-terminu medju, li jindika politika fiskali espansjonarja.

([7]) Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni newtrali.

([8]) Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni restrittiva ta' 0,1 punti perċentwali tal-PDG.

([9]) Stmat mill-Kummissjoni skont il-metodoloġija miftehma bejn kulħadd.

(21) Fid-dawl tal-livell ta' inċertezza li bħalissa għadu eċċezzjonalment għoli, il-gwida tal-politika fiskali għandha tibqa' fil-biċċa l-kbira kwalitattiva u tinkludi element kwantifikat differenzjat bħala parti mill-gwida ta' terminu medju. Gwida kwantifikata aktar preċiża għas-snin ta' wara għandha tiġi pprovduta fl-2022, jekk il-grad ta' inċertezza jkun naqas b'mod suffiċjenti sa dak iż-żmien.

(22) Il-Kunsill ivvaluta l-Programm ta' Stabbiltà tal-2021 u s-segwitu mil-Litwanja għar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-20 ta' Lulju 2020,

B'DAN JIRRAKKOMANDA LIL-LITWANJA BIEX:

1. Fl-2022 tibqa' żżomm pożizzjoni fiskali ta' sostenn, inkluż l-impuls ipprovdut mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, u tippreserva l-investiment iffinanzjat fuq livell nazzjonali. Iżżomm it-tkabbir tan-nefqa kurrenti ffinanzjata fuq livell nazzjonali taħt kontroll.

2. Meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jkunu jippermettu, issegwi politika fiskali mmirata lejn il-ksib ta' pożizzjonijiet fiskali prudenti f'terminu medju u tiżgura s-sostenibbiltà fiskali f'terminu medju. Fl-istess ħin ittejjeb l-investiment biex tingħata spinta lill-potenzjal tat-tkabbir.

3. Tagħti attenzjoni partikolari lill-kompożizzjoni tal-finanzi pubbliċi, kemm fuq in-naħa tad-dħul kif ukoll fuq in-naħa tan-nefqa tal-baġit nazzjonali, u lill-kwalità tal-miżuri baġitarji biex jiġi żgurat irkupru sostenibbli u inklużiv. Tagħti prijorità lill-investiment sostenibbli u li jsaħħaħ it-tkabbir, b'mod partikolari lill-investiment li jappoġġa t-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali. Tagħti prijorità lir-riformi strutturali fiskali li ser jgħinu biex jipprovdu finanzjament għall-prijoritajiet tal-politika pubblika u jikkontribwixxu għas-sostenibbiltà fit-tul tal-finanzi pubbliċi, inkluż, fejn rilevanti, billi jsaħħu l-kopertura, l-adegwatezza u s-sostenibbiltà tas-sistemi tas-saħħa u tal-protezzjoni soċjali għal kulħadd.

Magħmul fil-Lussemburgu, it-18 ta' Ġunju 2021.

Għall-Kunsill

Il-President

J. LEÃO